

Donorplasmaferese

Blodbanken mangler donorer, der er villige til at give plasma ved aferese.

I gennem de sidste år er forbruget af røde blodlegemer faldet med næsten 40 % i Danmark. Dette skyldes dels mere viden om, hvornår der skal gives blod, dels forbedret operationsteknik.

Faldet i forbruget af røde blodlegemer har betydet, at der er mindre blodplasma til fremstilling af immunglobulin. Immunglobulin er et æggehviteprotein, der anvendes til behandling af patienter, som mangler dette stof og derfor har svært ved at bekæmpe infektioner.

Danske Regioner har vedtaget, at det der årligt mangler, skal skaffes ved plasmaferese tapninger, hvor der kun tappes blodplasma. Hvor donor ved almindelige fuldblodstapninger kun kan tappes 3-4 gange årligt, kan en plasmadonor tappes op til 26 gange årligt. Alle bloddonorer kan være plasmadonorer. Bloddonorer med typerne AB og B samt bloddonorer, der har svært ved at holde deres blodprocent, får hermed større mulighed for at hjælpe med donationer ved at være plasmadonor.

Aferese

Udover at tappe fuldblod, hvor donor giver cirka en halv liter blod, kan Blodbanken også tappe på en anden måde. Man kan "høste" delelementer af blodet og sende resten af blodet tilbage til donor med det samme.

Dette kaldes en aferese. Ordet stammer fra græsk og betyder at tage væk eller hente bort. Ved plas-

mafereser hentes plasma således ud af blodet. Aferesen foregår ved hjælp af en maskine, der kaldes en blodcelle-separator. Den kan centrifugere blodet med det samme og returnere de delelementer, som Blodbanken ikke skal bruge. Under tapningen får donor en kanyler ind i armen som ved en almindelig tapning.

Plasmaferese

Apparatet opsamler plasma og sender røde blodlegemer og blodplader tilbage til donor. Mængden af tappet blod overvåges hele tiden maskinelt, så der er en balance mellem tappet og tilbageført blod.

Personalet overvåger donor under tapningen. En plasmaaferese tager cirka 45 minutter. Da proteiner i plasma gendannes i løbet af en uge og de røde blodlegemer returneres, får donor ikke blodmangel, selvom aferesen gentages, inden der er gået tre måneder.

Citronsyre og ulemper

For at forhindre at blodet størkner, tilsættes citronsyre under tapning. Citronsyre er et biologisk stof, der forekommer naturligt i vores krop og derfor nedbrydes hurtigt.

Hvis tappe-hastigheden er høj, og der tilbageføres meget blod med citronsyre, kan der komme en høj koncentration i blodet. Dette mærker donor som en prikken i fingre, tæer og læber. I så fald skal donor gøre opmærksom på dette, så hastigheden kan sænkes, og generne vil så hurtigt forsvinde.

Biokemi og Immunologi

Eventuelt gives en kalktablet eller et glas mælk, som neutraliserer citronsyren.

Frivillighed

Ligesom ved almindelige tapninger er det fuldstændig frivilligt, om man ønsker at være plasmadonor. Inden man lægger sig til rette på briksen, vil man naturligvis få en grundig information.

Kontakt

Biokemi og Immunologi
Sygehusvej 26
6000 Kolding
76 36 27 84
